Suuri valiokunta

Perjantai 17.6.2016 klo 13.30—14.30

Läsnä
puheenjohtaja Anne-Mari Virolainen kok
varapuheenjohtaja Anne Louhelainen ps
jäsen Sirkka-Liisa Anttila kesk (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18) (16 osittain)
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Eva Biaudet r (8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (7 osittain)
jäsen Sari Essayah kd
jäsen Jukka Gustafsson sd (10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (9 osittain)
jäsen Timo Harakka sd
jäsen Anne Kalmari kesk (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (13 osittain)
jäsen Emma Kari vihr (8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (7 osittain)
jäsen Johanna Karimäki vihr
jäsen Elsi Katainen kesk (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
jäsen Elina Lepomäki kok (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (13 osittain)
jäsen Jari Leppä kesk
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Kai Mykkänen kok (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (13 osittain)
jäsen Mika Niikko ps (12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (11 osittain)
jäsen Jaana Pelkonen kok
jäsen Mikko Savola kesk (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)
jäsen Ville Tavio ps
jäsen Sampo Terho ps (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
varajäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
varajäsen Pekka Haavisto vihr (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18) (10 osittain)
varajäsen Ari Jalonen ps (14, 15, 16, 17, 18) (13 osittain)
varajäsen Riitta Myller sd
varajäsen Ilmari Nurminen sd
varajäsen Arto Pirttilahti kesk
varajäsen Tuomo Puumala kesk () (16 osittain)
varajäsen Annika Saarikko kesk
Ahvenanmaan vaalipiirin edustaja Mats Löfström r (11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Peter Saramo
valiokuntaneuvos Anna Sorto

Pöytäkirja SuVP 32/2016 vp

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 23 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selvitys: Kierto kuntoon - Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveiksi (jätedirektiivien muuttaminen)

Valtioneuvoston E-selvitys E 88/2015 vp
Valtioneuvoston U-kirjelmä U 27/2015 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 6/2016 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 9/2016 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 5/2016 vp

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

4. Valtioneuvoston selvitys: Digitaalinen sisämarkkinastrategia; sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin arviointi ja uudistaminen

Valtioneuvoston E-selvitys E 55/2016 vp (asiakirja A 4)
Liiteasiakirja Digitaalinen sisämarkkinastrategia; sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin arviointi ja uudistaminen; E-kirje perusmuistio

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

5. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: työllisyyttä, kasvua ja investointia edistävän sisämarkkinaohjelman toteuttaminen

Valtioneuvoston E-selvitys E 56/2016 vp (asiakirja A 5)

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten talousvaliokuntaan.

Valiokunta lähetti asian tiedoksi työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Yhdysvaltojen välisen kauppa- ja investointikumppanuussopimuksen neuvottelemisesta (TTIP-sopimus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 21/2016 vp
U-jatkokirjelmä UJ 17/2016 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 14/2016 vp
Valiokunnan lausunto StVL 3/2016 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 31/2016 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 4/2016 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 21/2016 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 10/2016 vp
U-jatkokirjelmä UJ 20/2016 vp (asiakirja A 6)
Liiteasiakirja UM:n päivitetyt taustaselvitykset 16.6.2016 UM:n päivitetyt taustaselvitykset

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 31/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Ulkoasiainvaliokunnan lausunto UaVL 4/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Merkittiin saapuneeksi liikenne- ja viestintävaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto MmVL 10/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Talousvaliokunnan lausunto TaVL 21/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Jatkokirjelmä UJ 20/2016 vp - U 21/2016 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti tiedoksi perustuslakivaliokuntaan, ulkoasiainvaliokuntaan, valtiovarainvaliokuntaan, lakivaliokuntaan, liikenne- ja viestintävaliokuntaan, maa- ja metsätalousvaliokuntaan, sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, talousvaliokuntaan, työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan ja ympäristövaliokuntaan jatkokirjelmän UJ 20/2016 vp - U 21/2016 vp.

7. Valtioneuvoston selvitys: Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kanadan välisen vapaakauppasopimuksen oikeudellinen tarkastus

Valtioneuvoston E-selvitys E 32/2016 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 32/2016 vp
Liiteasiakirja Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kanadan välisen vapaakauppasopimuksen oikeudellinen tarkastus perusmuistio

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 32/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Merkittiin saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. E 32/2016 vp

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 57/2016 vp: Suuri valiokunta yhtyy erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan sekä kiinnittää valtioneuvoston huomiota perustuslakivaliokunnan valtiosääntöoikeudelliseen arvioon.

8. Valtioneuvoston selvitys: Ajankohtaiset arktiset kysymykset Euroopan unionissa, Euroopan unionin kolmas arktinen tiedonanto

Valtioneuvoston E-selvitys E 45/2016 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 16/2016 vp
Liiteasiakirja Ajankohtaiset arktiset kysymykset Euroopan unionissa, Euroopan unionin kolmas arktinen tiedonanto perusmuistio
Liiteasiakirja JOINT COMMUNICATION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL, An integrated European Union policy for the Arctic liite

Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 16/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Päätettiin lähettää erikoisvaliokunnan lausunto tiedoksi valtioneuvostolle.

9. Valtioneuvoston selvitys: Kansainvälisen merentutkimusneuvoston suositukset vuoden 2017 kalastusmahdollisuuksista Itämerelle

Valtioneuvoston E-selvitys E 48/2016 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 9/2016 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 17/2016 vp
Liiteasiakirja Kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES:in suositukset vuoden 2017 TAC:sta Itämeren kalakannoille perusmuistio

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto MmVL 9/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 17/2016 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta päätti lähettää erikoisvaliokuntien lausunnot tiedoksi valtioneuvostolle.

10. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin välisen vapaakauppasopimuksen neuvottelemisesta (Vietnamin kanssa tehtävä vapaakauppasopimus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 12/2014 vp
U-jatkokirjelmä UJ 18/2016 vp (asiakirja A 10)
Valiokunnan lausunto VaVL 5/2014 vp
Liiteasiakirja EU:n ja Vietnamin väliset vapaakauppasopimusneuvottelut UJ 18/2016 vp, perusmuistio

Jatkokirjelmä UJ 18/2016 vp - U 12/2014 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten ulkoasiainvaliokuntaan, valtiovarainvaliokuntaan ja talousvaliokuntaan jatkokirjelmän UJ 18/2016 vp - U 12/2014 vp.

11. Euroopan unionin neuvoston kokous 23.5.2016 (Ulkoasiainneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 36/2016 vp
EUN-raportti Ulkoasiainneuvosto 23.5.2016; yhteenvetoraportti Ulkoasiainministeriön raportti 24.5.2016 (asiakirja A 11)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Timo Soini

avustajanaan:
osastopäällikkö Jukka Salovaara
ulkoasiainministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

12. Itäisen kumppanuuden ulkoministerikokous 23.5.2016

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 42/2016 vp
EUN-raportti Itäisen kumppanuuden ulkoministerikokous Brysselissä 23.5.2016; yhteenvetoraportti Ulkoasiainministeriön raportti 25.5.2016 (asiakirja A 12)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Timo Soini

avustajanaan:
osastopäällikkö Jukka Salovaara
ulkoasiainministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

13. Euroopan unionin neuvoston kokous 20.6.2016 (Ulkoasiainneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 50/2016 vp Ulkoasiainministeriön muistio 15.6.2016 (asiakirja A 13)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Timo Soini

avustajanaan:
osastopäällikkö Jukka Salovaara

ulkoasiainministeriö

Ministeri Soini esitteli neuvoston kokouksen asiat.

EU:n arktinen politiikka

Puheenvuoron käyttivät ed. Haavisto, Karimäki, Myller ja Kari. Ministeri Soini vastasi puheenvuoroihin.

Sahelin alueen tilanne

Jugoslavian entinen tasavalta Makedonia

Lähi-idän rauhanprosessi

(mahd.) EU-Georgian suhteet

Puheenvuoron käyttivät ed. Essayah ja Elo. Ministeri Soini vastasi puheenvuoroihin.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

14. Euroopan unionin neuvoston kokous 4.3.2016 (Ympäristöneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 11/2016 vp
EUN-raportti Neuvostoraportti; ympäristöneuvosto 4.3.2016 Suomen pysyvän edustuston raportti 10.3.2016 (asiakirja A 14)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kimmo Tiilikainen

avustajinaan:
ympäristöneuvos Magnus Cederlöf
kansainvälisten asiain neuvos Liisi Klobut
ympäristöneuvosto

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

15. Epävirallinen kaupunkiasioista vastaavien ministereiden kokous 30.5.2016

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 41/2016 vp
EUN-raportti Epävirallinen kaupunkiasioista vastaavien ministerien kokous, 30.5.2016 Amsterdam Ympäristöministeriön raportti 6.6.2016 (asiakirja A 15)

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kimmo Tiilikainen

avustajinaan:
ympäristöneuvos Magnus Cederlöf
kansainvälisten asiain neuvos Liisi Klobut
ympäristöneuvosto

Merkittiin raportti saapuneeksi

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

16. Euroopan unionin neuvoston kokous 20.6.2016 (Ympäristöneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 51/2016 vp Ympäristöministeriön muistio 14.6.2016 (asiakirja A 16)

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Kimmo Tiilikainen

avustajinaan:
ympäristöneuvos Magnus Cederlöf
kansainvälisten asiain neuvos Liisi Klobut
ympäristöneuvosto

Ministeri Tiilikainen esitteli neuvoston kokouksen asiat.

Ed. Anttila merkittiin poistuneeksi, ed. Puumala merkittiin saapuneeksi.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

2.(mahd.) A-kohtien luettelon hyväksyminen

Lainsäädäntökäsittelyt

3.(mahd.) A-kohtien luettelon hyväksyminen

4.Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta kustannustehokkaiden päästövähennysten ja vähähiilisyyttä edistävien investointien edistämiseksi (ensimmäinen käsittely) (U 17/2015 vp)

Ed. Puumala merkittiin poistuneeksi.

Puheenvuoron käyttivät ed. Karimäki, Myller, Arhinmäki ja Kari. Ministeri Tiilikainen vastasi puheenvuoroihin.

Keskustelun aikana ed. Karimäki ed. Karin kannattamana ehdotti, että valiokunta hyväksyy seuraavan eduskunnan kannan: "EU:n laajuinen päästökauppajärjestelmä ei ole toiminut tarkoituksenmukaisesti johtuen hiilidioksiditonnin liian alhaisesta hinnasta. Järjestelmä ei ole riittävästi ohjannut vihreän teknologian investointeihin. Keskeinen syy on ollut suuri päästöoikeuksien ilmaisjako ja hiilidioksiditonnin ns. lattiahinnan puute. Suomen tulee ajaa päästökauppajärjestelmän puutteiden merkittävää korjausta ja suurempaa kunnianhimoa hiilivuoto- ja ilmaisjakosääntöjen muutoksiin. Komission ehdottama huutokauppaosuus 57 % on aivan liian alhainen. Yhdenkään toimialan ei tulisi kuulua 100 % päästöoikeuksien ilmaisjaon piiriin, sillä kaikille aloille tarvitaan energiatehokkuusparannuksia ja päästövähennyksiä. Päästökaupan epäsuorien kustannuksten kompensoinnilla ei tule vesittää tai sotkea päästökaupan tarkoitusta ohjata investointeja päästöjä alentavan teknologian käyttöönottoon. Päästöhuutokauppatulot tuleekin ohjata täysimääräisesti ilmastorahoitukseen ja kehitysyhteistyöhön. Lisäksi tulee varmistaa, että vuonna 2019 käyttöön otettava markkinavakausvaranto todella toimii pitäen hiilidioksiditonnin hinnan riittävän korkeana. Komission ehdottamat muutokset eivät ole riittäviä kattamaan Pariisin sopimuksen ilmastotavoitteet, joilla pyritään pysäyttämään globaali ilmaston lämpeneminen 1,5 asteeseen. Suomen tulee ajaa huomattavasti kunnianhimoisempia tavoitteita kuten tiukempaa vuotuista lineaarista päästövähennyskerrointa. On tavoiteltava vähintään 55 % kokonaispäästöjen vähentämistä vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon sekä korjattava päästökaupan indikaattorit tämän tavoitteen mukaisiksi".

Äänestettäessä puheenjohtajan pohjaehdotusta vastaan ed. Karimäen ehdotus hylättiin äänin 16 - 4, 4 tyhjää.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 58/2016 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

Ed. Anttila merkittiin saapuneeksi, ed. Katainen ja Savola merkittiin poistuneiksi.

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä sekä direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta (ensimmäinen käsittely) (U 14/2014 vp)

Puheenvuoron käyttivät ed. Myller, Karimäki ja Kari. Ministeri Tiilikainen vastasi puheenvuoroihin.

Keskustelun aikana ed. Karimäki ed. Karin kannattamana ehdotti, että valiokunta hyväksyy seuraavan eduskunnan kannan: "Ilmastonmuutos on koko ihmiskuntaa koskettava uhka, jonka päästäminen karkaamaan käsistä tarkoittaa ihmisen elinolosuhteiden, talouden ja luonnon monimuotoisuuden romahtamista. Velvollisuutemme lapsiamme kohtaan on estää tämä. Päästöistä täytyy leikata yli puolet pois vuoteen 2030 mennessä ja Suomen ja

EU:n tulee ottaa suunnannäyttäjän rooli niin EU:n sisällä kuin kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissakin. Suomen hallituksen kannat ovat tähän tavoitteeseen liian kunnianhimottomia. Tavoitteena tulee olla Suomen ja EU:n osalta vähintään 55 prosentin päästövähennys vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. EU:ssa tarvitaan myös sitova välitavoite päästöjen vähentämiselle vuodelle 2025, joka edistää nopeaa muutosta. Nopea päästöjen vähentäminen turvaa ilmastoa ja luontoa hallitsemattomilta muutoksilta. Ilmastonmuutos vaikuttaa merkittävästi koko ihmiskuntaan ja kaikkiin ekosysteemeihin, jos sitä ei torjuta kiireellisesti. Päästöjen vähentämisessä tulee huomioida kaikki sektorit. Ammoniakki- ja rikkipäästöille on varmistettava tiukat vähennystavoitteet ja myös metaanipäästöjen tarkastelu ja rajoittaminen tulee ottaa mukaan päästökattodirektiiviin. Metaani on 20 kertaa hiilidioksidia voimakkaampi kasvihuonekaasu, mutta hajoaa ilmakehässä mm. hiilidioksidiksi. Kaikkien seurattavien päästöjen osalta tarvitaan tehokas, luotettava ja yhtenäinen päästöjen seuranta- ja raportointijärjestelmä".

Äänestettäessä puheenjohtajan pohjaehdotusta vastaan ed. Karimäen ehdotus hylättiin äänin 16 - 3, 4 tyhjää.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 59/2016 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

Ed. Suutari, Löfström, Wallinheimo, Nurminen ja Niikko merkittiin poistuneiksi.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

6.Ehdotus neuvoston päätelmiksi: Kierto kuntoon – Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma (E 88/2015 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (ympäristöneuvosto 20.6.2016) asialistalla.

7.Ehdotus neuvoston päätelmiksi EU:n toimintasuunnitelmasta luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi (E 24/2016 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (ympäristöneuvosto 20.6.2016) asialistalla.

8.Ehdotus neuvoston lausumaksi Pariisin sopimuksen ratifioinnista (U 8/2016 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (ympäristöneuvosto 20.6.2016) asialistalla.

Muut asiat

9.a)Dieselautojen typen oksidien päästöt

Ed. Karimäki käytti puheenvuoron. Ministeri Tiilikainen vastasi puheenvuoroon.

b)Viime aikojen kansainväliset kokoukset:

i)Korkean tason kokous (Montreal, 11.–13. toukokuuta 2016) ja ICAO:n yleiskokouksen valmistelu (Montreal, 27. syyskuuta – 7. lokakuuta 2016)

ii)YK:n ympäristöohjelman hallintoneuvoston toinen istunto (Nairobi, 23.–27. toukokuuta 2016)

iii)Kahdeksas "Euroopan ympäristö" -ministerikokous

c)REACH-asetuksen kehittämisen painopisteet tehokasta sääntelyä varten (Bryssel,

1. kesäkuuta 2016)

d)Korkean tason kokous "Make it Work" (Amsterdam, 4. huhtikuuta 2016)

e)Tiedonanto ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon tarkistuksesta

f)Sammakkoeläinten maailmanlaajuinen kato – jättiläissalamantereita EU:ssa tartuttavan Batrachochytrium salamandrivorans -sienen (Bsal) torjunta

g)Ympäristö- ja liikenneministereiden epävirallinen kokous

(Amsterdam, 14. ja 15. huhtikuuta 2016)

h)Hormonaaliset haitta-aineet

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

17. Muut asiat

Ilmoitettiin, että työjaosto kokoontuu keskiviikkona 22.6.2016 klo 10.00. Käsiteltävänä on TTIP-sopimusta koskeva lausuntoluonnos.

18. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 22.6.2016 klo 13.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Peter Saramo